

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดบางพลีน้อย จังหวัดสมุทรปราการ
Learning Management by Using Skill Training Subject on Sufficiency
Economy Philosophy of the 1st Secondary School Students at Wat
Bangphlinoi Samut Prakarn Province

พระคณศ ปภัสสร (ทองผา)
PhraKanas Pabhassaro (Thongpha)^๑
สมชัย ศรีนोक Somchai Srinok^๒
บุญเลิศ จีรภัทร์ Boonlert Chirapatr^๓

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดบางพลีน้อย จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ จำนวน ๓๔ คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ๑ ชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ผลจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีประสิทธิภาพ (E1 / E2) เท่ากับ ๘๒.๔๑ / ๘๒.๕๓ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ๘๐ / ๘๐ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระเป็นอย่างดี โดยพิจารณาจากคะแนนระหว่างเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยรวมจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

^๑สาขาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. Email : kongjivon@gmail.com

^๒คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

^๓คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Abstract

In this research, the objectives were 1) to study to the learning management by using the skill training subject on the sufficiency economy and 2) to compare the achievement in the learning before and after. This was the experimental research in which the sample was used, consisting of the students, 1st secondary in the second semester, the academic year 2017 in the secondary school namely Wat Bangphlinoi school, Samutprakan province. They were the thirty - four persons in this class where was selected specifically. The used tools were the plan for the learning management by using the skill training subject and the test for finding the achievement on this plan. Its statistics was the percentage, the means, and the standard deviation.

Findings were as follows:

1. The result of its skill training subject on the sufficiency economy of them has the effective (E1 /E2) equally to 82.41 / 82.53. It was higher than the expected standard 80 / 80. They understood the contents well by contemplating the scores in the learning and the achievement in the overview from the learning on the sufficiency economy.
2. The students had got the learning management by using the skill training subject on the sufficiency economy and they had got the achievement in the learning what its result was significantly higher than before learning at the level 0.05 from the comparison of the achievement between before and after learning.

Keywords : Learning Management, Sufficiency Economy Philosophy, Learning Achievement

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ .ศ.พ) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูป (๒๕๖๔-๒๕๖๐) ประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้นสังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๐) ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นปัญหาที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจจนนำไปสู่ปัญหาต่างๆ ทางสังคม เช่น ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาความรุนแรงต่างๆ ปัญหาการรับค่านิยมวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่เหมาะสมของเยาวชนไทย จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันการดำเนินชีวิตของเยาวชนจะให้ความสำคัญกับวัตถุนิยม ความฟุ้งเฟ้อ มีความต้องการที่ไม่รู้จักพอ ใช้จ่ายเงินเกินความจำเป็นก็จะทำให้สังคมไทยในอนาคตน่าเป็นห่วง เพราะเยาวชนถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดที่จะพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าในอนาคต

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้พระราชทานให้แก่ประชาชนไทยเป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของตนของประชาชน ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับชาติทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เป็น

แนวทางพัฒนาที่เน้นความสมดุล ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความสำนึกในคุณธรรม การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอที่จะต่อต้านและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จากกระแสโลกาภิวัตน์ (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยาและปริญญช พิบูลสรารุช, ๒๕๕๒: ๕-๖) ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และมีทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๒: ๓)

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งช่วยเสริมสร้างทักษะให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ จากทฤษฎีการลองผิดลองถูกของธอร์นไดค์ (Thorndike) เกี่ยวกับกฎเกณฑ์การเรียนรู้ (Thorndike, Edward L., 1966: 28 - 29)

ครูผู้สอนจะต้องมีการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมต่างๆ เพื่อนำมาใช้กับระบบการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และนวัตกรรมทางด้านการเรียนการสอน คือ สิ่งใหม่ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หรือพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งแบบฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมประเภทผลิตภัณฑ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ มีลักษณะเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการจัดการเรียน

การสอนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจกระจ่างชัดในเรื่องที่เรียน หรือทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ในทักษะต่างๆ ได้เร็วยิ่งขึ้น (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์, ๒๕๕๒: ๘)

จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดบางพลีน้อย จังหวัดสมุทรปราการ จึงเห็นสมควรแก้ปัญหาโดยการสร้างชุดฝึกทักษะการเรียนรู้เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดบางพลีน้อย จังหวัดสมุทรปราการ

๒. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลองซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ดังนี้

๑. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดบางพลีน้อย จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด ๓๔ คน

๒) กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษา

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวนนักเรียน ๓๔ คน ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐

๒. ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัย

๑) ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๕ กิจกรรมการเรียนรู้

๒) ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๓. เครื่องมือที่ใช้วิจัย

๑) แบบฝึกทักษะ วิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๕ แผน ดังนี้

แผนจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักการทรงงานเศรษฐกิจพอเพียง

แผนจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง เราทุกคนหัวใจพอเพียง

แผนจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ชีวิตเป็นสุขด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

๒) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดบางพลีน้อย จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีลักษณะคำตอบเป็นแบบปรนัย ก ข ค ง เรื่องละ ๑๐ ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน ๕๐ ข้อ

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) ผู้ศึกษาดำเนินการขอหนังสือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดบางพลีน้อย เพื่อขอความอนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

๒) ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเริ่มดำเนินการเรียนการสอน ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ โดยใช้เวลา ๑ ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ เป็นเวลา ๕ สัปดาห์ รวมเป็นจำนวน ๕ ชั่วโมง

๓) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง โดยการทดสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) วิเคราะห์สภาพทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ โรงเรียนวัดบางพลีน้อย จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๓๔ คน

๒) วิเคราะห์การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการหาค่า ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, เบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านและโดยรวม

๓) กรอกข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลงในโปรแกรมซึ่งวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ หาค่า $t - test$

สรุปผลการวิจัย

๑. การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อกระตุ้น ความจำ ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้เรียนสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ เป็นกระบวนการเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทางด้านการฝึกฝน และการฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนเข้าใจ

บทเรียนได้มากขึ้น มีความเชื่อมั่น ฝึกทำงานด้วยตนเอง ทำให้มีความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์แบบของการจัดการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หลังจากผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหามากขึ้นสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนของกระบวนการ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เพราะผู้เรียนได้ลงมือทำด้วยตนเอง ครูหรือผู้วิจัยเป็นเพียงผู้แนะนำในบางขั้นตอนเท่านั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนจากการทำแบบฝึกทักษะท้ายบทระหว่างเรียนเท่ากับ ๔๑.๒๑ ที่มีคะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๔๑ และแสดงว่าคือ $E1 = ๘๒.๔๑$ และค่าประสิทธิภาพหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ ๔๑.๒๖ จากคะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๕๓ แสดงว่าคือ $E2 = ๘๒.๕๓$

๒. การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อลงมือสู่ภาคสนาม ซึ่งผู้วิจัยได้ลงมือจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างตนเอง เพื่อเป็นการพัฒนาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการดังกล่าว พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

สรุปลงความรู้ที่ได้จากการวิจัย ได้แก่

๑. การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดบางพลีน้อย จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษา จะเห็นได้ว่าแบบฝึกทักษะ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ด้าน ความรู้ ความคิด และ ความจำ สารวิชาที่ผู้เรียน ต้องเรียนรู้ หลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริ ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ๕ ส่วน คือ ๑) ความพอประมาณ ๒) ความมี เหตุผล ๓) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ๔) การมี ความรู้ ๕) การมีคุณธรรม นอกจากนั้นยังจะช่วย เพิ่มพูนทักษะให้กับนักเรียนในการเรียนรู้ได้ดี

๒. ครูผู้สอนมีอุปกรณ์การสอนมาช่วยให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจมากขึ้น ให้เกิดทักษะที่มุ่งให้ผู้เรียนลงมือทำด้วยตนเอง มีความ รับผิดชอบ ในการวัดผลประเมินผลของนักเรียน ครูได้ประเมินผล ตามสภาพจริงมีความ สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวันได้

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก ทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ผู้วิจัยพบประเด็น สำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

๑.การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ . เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้น ที่พัฒนาขึ้นเป็นกระบวนการ ๑๕ ปีที่ มัธยมศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อกระตุ้น ฐานความรู้ ประสบการณ์เดิม ความสามารถของผู้เรียน ความ เข้าใจ ของผู้เรียนสามารถปฏิบัติเองเป็น กระบวนการเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

ทางด้านการฝึกทักษะ ความรู้ความคิดเพื่อให้ เกิดความสมบูรณ์แบบของการจัดการเรียนรู้ ได้ ยึดหลักในการสร้างแบบฝึกทักษะ โดยสร้างแบบ ฝึกให้สอดคล้องกับผู้เรียนและพัฒนาการของ ผู้เรียน มีกำหนดจุดหมายที่จะฝึก ตรงกับเนื้อหา วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจใน เนื้อหาวิชาดีขึ้น และมีประโยชน์ต่อครูผู้สอน ในการแก้ปัญหาของนักเรียนที่มีปัญหาต่าง ๆ กัน ได้ดี ประกอบกับกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม จริง และเนื้อหาเหมาะสมกับการทำแบบฝึก ทักษะตรงกับ ความสนใจของนักเรียน ซึ่ง สอดคล้องกับ ปาฐกถา สุนทรภณกลาง (๒๕๕๐: ๒๓) ได้กล่าวว่า แบบฝึกเป็นสื่อการเรียนที่ช่วย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะทั้งยังช่วยแบ่ง เบาภาระครูผู้สอน ซึ่งประโยชน์ของแบบฝึกทำ ให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น มีความ เชื่อมมั่น ฝึกทำงานด้วยตนเอง ทำให้มีความ รับผิดชอบ และทำให้ครูทราบปัญหาและ ข้อบกพร่องของนักเรียนในเรื่องที่เรียน ทำให้ สามารถแก้ปัญหาได้ทันที นอกจากนี้แบบฝึกยัง เปิดโอกาสให้เด็กฝึกทักษะอย่างเต็มที่ ทั้งยังช่วย ให้คงอยู่ได้นาน และเป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังจบบทเรียนแต่ละครั้งอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับชานาธิป พรกุล (๒๕๕๑: ๑๓๓) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้ ว่า เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ เขียนไว้ล่วงหน้า ทำให้ผู้สอนมีความพร้อมและ มั่นใจว่าจะสามารถสอนได้บรรลุจุดประสงค์ที่ กำหนดไว้ และดำเนินการสอนได้ราบรื่น หลังจากผู้เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ จัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นักเรียนมี ความเข้าใจเนื้อหาในการเรียนมากขึ้นสามารถ ดำเนินกิจกรรมจนบรรลุวัตถุประสงค์ตาม

ขั้นตอนกระบวนการ การจัดการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเอง ครูเป็นเพียงผู้แนะนำในบางขั้นตอนเท่านั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนจากการทำแบบฝึกทักษะท้ายบทระหว่างเรียนเท่ากับ ๔๑.๒๑ ที่มีคะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๔๑ และแสดงว่า คือ $E1 = ๘๒.๔๑$ และค่าประสิทธิภาพหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ ๔๑.๒๖ จากคะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๘๒ แสดงว่า คือ ๕๓.E2 ซึ่ง $๕๓.๘๒ = E1$ คือคะแนนที่ได้จากแบบฝึกทักษะ หรือคะแนนระหว่างเรียน $E2$ คือ คะแนนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งสอดคล้องกับขวลิต ชูกำแพง (๒๕๕๓:๑๓๑ - ๑๓๓) ที่กล่าวว่า ๑) ประสิทธิภาพของกระบวนการ ($E1$) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าการจัดการเรียนรู้นั้นสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ภายในกิจกรรมที่กำหนดให้โดยมีการเก็บข้อมูลของผลการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาการและความงอกงามของผู้เรียนได้โดยทั่วไป ๒) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ($E2$) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าการจัดการเรียนรู้นั้นส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในการจัดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่งคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ทดสอบหลังเรียน) ของนักเรียนทุกคน การหาประสิทธิภาพจะต้องมีการ

กำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการพิจารณาโดยเกณฑ์ดังกล่าวนิยมใช้หลักการเรียนแบบรอบรู้ คือตั้งเกณฑ์ไว้ที่ร้อยละ ๘๐ และยอมรับความผิดพลาดได้ไม่เกินร้อยละ ๒.๕ ดังนั้น ต้องมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่า ๘๐ $๒.๕ = ๗๗.๕$ ส่วนการกำหนดเกณฑ์ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ คือไม่เกินร้อยละ ๕ นอกจากนั้นยังพิจารณาจากหลายปัจจัย เช่น ประเภทของสื่อวัตกรรมการสติปัญญาของกลุ่มผู้เรียน และวุฒิภาวะของผู้เรียน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของชวลิต แสงทอง (๒๕๕๖: ๒๑๓) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง มาตรการดูแลสุขภาพสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านออกเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ผลการวิจัยพบว่า ๑) ชุดการสอน เรื่องมาตรการดูแลสุขภาพสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านออกเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนวัดพิบูลเงิน มีประสิทธิภาพ $๘๐.๑๖/๘๐.๖๖$ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ๒) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเมื่อเรียนด้วยชุดการสอนพบว่าสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ ๓) ดัชนีประสิทธิผลของชุดการสอน มีค่าเท่ากับ ๐.๗๔ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุดการสอนดังกล่าวสามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ร้อยละ ๗๔ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๗๔ และ ๔) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด

๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พบว่าหลังจากนักเรียนได้เข้าร่วมการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกันระหว่างคะแนน ๒ กลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน ซึ่งคะแนนการทำ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ สามารถพัฒนาความรู้ในเรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ เป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนทางด้านความรู้ ความคิด ความจำ และการฝึกทักษะ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมพร เชื้อพันธ์ (๒๕๔๗: ๕) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถ ความสำเร็จและสมรรถภาพด้านต่างๆ ของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนการฝึกฝนหรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถวัดได้จากการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศรัญญา ศิริวรศิลป์ (๒๕๕๘ : ๑๑๖๙) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ และความสามารถด้านกระบวนการวิจัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๒ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ๑) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ๒) ความสามารถด้านกระบวนการวิจัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานอยู่ในระดับสูง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิจัยเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

๑) จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาความรู้ของนักเรียนได้ จึงส่งเสริมให้ครูนำไปใช้พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทางด้านการฝึกฝน และการฝึกทักษะตามขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๒) ครูผู้สอนควรศึกษาเพื่อทำความเข้าใจ และฝึกกิจกรรมที่ใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ ให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำกิจกรรม และเพื่อนำไปพัฒนาด้านอื่นๆ ต่อไป

๓) การใช้แบบฝึกทักษะที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาและลงมือฝึกทำด้วยตนเองต้องเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาสาระที่ง่าย และมีตัวอย่างที่ครอบคลุมชัดเจน

๔) มีการวัดและประเมินผลของนักเรียนตามสภาพความเป็นจริง เพื่อการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อผู้เรียนสืบต่อไป

๒. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ศึกษาการทำแผนการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมกระบวนการเสริมสร้างความรู้และทักษะให้กับนักเรียน

๒) ครูผู้สอนควรนำเทคนิคการสอนหลายๆ รูปแบบ นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน และความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อพัฒนานักเรียนได้เต็มศักยภาพ

๓) ควรมีการติดตามระยะยาว หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้ว เพื่อดูว่าความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาไปแล้วยังคงอยู่กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๒). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยาและปริญญ ช พิบูลสรารุณ. (๒๕๕๒). **ตามรอยพ่อชีวิตพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.
- ชนาธิป พรกุล. (๒๕๕๑). **การออกแบบการสอน : การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย :.
- ชวลิต ชูกำแหง. (๒๕๕๓). **การวิจัยหลักสูตรและการสอน**. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวัลกร แสงทอง. (๒๕๕๖). การพัฒนาชุดการสอน เรื่องมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านออกเสียง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑. **วารสารวิชาการ e-Journal of Inonvative Education**. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-ตุลาคม): ๒๑๓.
- ปาริชาติ สุพรรณกลาง. (๒๕๕๐) **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการอินทิเกรตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรัญญา ศิริวรศิลป์. (๒๕๕๘). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ และความสามารถด้านกระบวนการวิจัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal**. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม) : ๑๑๖๙.
- สมพร เชื้อพันธ์. (๒๕๕๗). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (หลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕ ก๒๕๖ .ย.๐). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒**. แหล่งที่มา : http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (๒๕๕๒). **นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : 9119 เทคนิคพรินติ้ง.
- Thorndike, Edward L. (1966). **Human learning**. Cambridge, Mass. : M.I.T. Press.